

Gaasi ülekandeteenuse hinna muutmine seoses regionaalse gaasituruga käivitamisega

Turgude ühendamine

Gaasi kui kõige madalama CO₂ emissiooniga fossiilse kütuse kasutamiseks Eestis peab olema efektiivne, läbipaistev ja paljude turuosaliste ja tarneallikatega gaasiturg. Eesti potentsiaal on liialt väike, et võiksime pikas perspektiivis loota turu edukale toimimisele üksnes Eesti tarbimise najal. Hästi saab toimida suurem, regionaalne turg. Balticconnector koos Eesti-Läti ühenduse tugevdamisega ühendab omavahel Baltikumi ja Soome gaasiturud. Turgude ühendamine toob Eesti ühiskonnale kasu teostatud sotsiaal-majandusliku analüüsi alusel 293 miljonit eurot, lisaks kasu teistele regioonide riikidele kokku väärtuses 769 miljonit eurot.

Lisaks tõstab Balticconnectorit rajamine Eesti varustuskindluse tänaselt mitte nõuetele vastavalt 50,7 protsenti tasemele 165,7%. Seega Balticconnector ja Eesti-Läti ühenduse tugevdamine liidavad Eesti regionaalse gaasituruga osaks, mis nii majanduslikult kui varustuskindluse seisukohalt toob läbi suurema konkurentsi ja tarneahelate mitmekesisuse Eesti ühiskonnale arvestatava kasu. Pikemas perspektiivis tähendab suurem ühendatud turg tõenäoliselt ka Eesti jaoks veel täiendavate tarneallikate lisandumist, näiteks täiendavate LNG terminalide näol. Kokkuvõttes kui me tahame, et gaas mängiks Eesti majanduses talle kohast rolli, peame olema kindlad, et gaas on igal ajahetkel olemas. Gaasi tarnekanalite kontsentratsiooni väljendav tarnekanalite mitmekesisuse (import route diversification) indikaator (tuntud ka kui Herfindahl-Hirschmann index - HHI) väheneb Eestis tänu nimetatud projektidele 4200 pealt 3800 peale.

Turgude ühendamine läbi infrastruktuuri toob kasu läbi turu integratsiooni ja konkurentsi suurenemise. Esiteks ühtlustuvad gaasihinnad varem eraldi seisnud gaasiturgudel. Näiteks on gaasi hind Eestis ja Soomes viimastel aastatel oluliselt erinenud. Balticconnector ja regionaalse gaasituruga ühendamine on aluseks selliste hinnaerinevuste vähendamiseks või sootuks kaotamiseks. Turgude ühendamisel on oodata gaasi turuhindade ühtlustumist ning ühe gaasitarbijaga olulise olulise tuleneva geograafilise hinnadiskriminatsiooni vähenemist. See vähendab gaasi hinda lõpptarbijaga jaoks. Gaasituruga liberaliseerimise algusajal, 2014. aasta lõpul ostis keskmine suuruse tööstusettevõtte Eestis gaasi hinnaga 30-32 eurot megavatt-tunni kohta. Euroopas oli hind samal ajal 20 euro kandis. Tänapäevaks on gaasi börsihind langenud turu avamise toel Eestis oluliselt, tasemele +/- 20 eurot megavatt-tunnist ja gaasi hulgihinna vahe likviidsete gaasiturgudega on taandunud mõnele eurole megavatt-tunnist. Lõplikult peaks see kaduma koos Leedu-Poola gaasiühenduse tööle asumisega 2022. aastast.

Balticconnector ja Eesti-Läti ühenduse projektid annavad võimaluse nii Soome kui ka Eesti turuosalistel kasutada gaasi hoiustamiseks Inčuklansi maalaust gaasihoidlat. Baltikumis ja Soomes on suur potentsiaal biogaasi ja biometaani tootmiseks, mille roll transpordis on Euroopa tasandil suurenenud ning mis võib kujuneda eksporditavaks.

Ühendatud gaasisüsteemid võimaldavad bilansiteenuste ülepiirilist müüki, mis vähendab bilansiteenuse kogukulusid. Lisaks võimaldab projektide elluviimine edasi lükata või vähendada riigisiseseid investeeringuid nii Eestis kui ka Soomes võrku, mis muidu oleksid olnud olulised varustuskindluse tagamiseks. Kokkuvõttes on projektide elluviimisest tekkivad kasud mitmekülgsed ning ulatuvad geograafiliselt väljapoole projektide asukohariiki.

Balticconnector on prioriteetse projektina arvatud üleeuroopalise energiavõrgustikku (TEN-E). Balticconnectorit investeerimisotsuseni viinud sündmuste kronoloogia:

1. 15.06.2009 kinnitas Riigikogu Energiamaajanduse riikliku arengukava (ENMAK) aastani 2020, kus gaasi varustuskindluse suurendamiseks tuleb uurida uute piiriüleste ühenduste võimalusi ning parandada turuletuleku tingimusi.
2. 17.06.2009 allkirjastasid Läänemere riikide peaministrid ja Euroopa Komisjon Baltic Energy Market Interconnection Plan (BEMIP) memorandumid. Vastavalt memorandumile nähti ette Eesti ja Soome gaasi ülekandevõrkude ühendamine Balticconnector'i nimelise projektiga.
3. Balticconnector on lisatud 14.10.2013 ja 18.11.2015 EU Komisjoni poolt loodud ühishuviprojektide nimekirja.
4. Projekti arendajad allkirjastasid 19.08.2014 The Innovation and Networks Executive Agency (INEA) abirahastuslepingu projekti uuringute kulude 50% ulatuses katmiseks.
5. Eesti ja Soome peaministrid allkirjastasid 24.11.2015 kommünikee, millega nähti ette Balticconnector'i valmimine 2019 aasta lõpuks.
6. Eesti ja Soome Regulaatorid Konkurentsiamet ja Energiavirasto on teinud 22.04.2016 Balticconnector'i projekti piiriülese kulude jaotuse otsuse. Kulude jaotamise otsus nägi ette, et Soome projektiarendaja kompenseerib Eleringile 5,7 MEUR kulusid vähendamaks mõju Eesti tariifile.
7. 15.07.2016 tegi Euroopa Komisjon otsuse rahastada Balticconnector'i projekti CEF Energy 2016-1 taotlusvoorst. Balticconnector'i projektile eraldatakse abirahastust 75% ulatuses eeldatavast investeeringukulust, 25% investeeringute mahust kaetakse tariifist.
8. 6.10.2016 kiitis Valitsus heaks ENMAK aastani 2030, mis näeb ette Balticconnector'i rajamise.
9. Projekti arendajad Elering AS ja Baltic Connector OY on allkirjastanud 17.10.2016 koostöölepingu.
10. Projekti arendajad allkirjastasid 21.10.2016 The Innovation and Networks Executive Agency (INEA) abirahastuslepingu projekti ehituse kapitalikulude 75% ulatuses katmiseks.

Balticconnector'i ja Eesti-Läti ühenduse tugevdamise projektide investeeringukulu on kokku 300 miljonit eurot. Tegemist on väga suure investeeringuga ning ei ole tehtav ainult Eesti ja Soome tänast gaasitarbimist arvestades ja kulu ülekandetariifi määrales. Tulenevalt projektide regionaalsest mõõtimest ja kasust väljapool asukohariike, on mõistlik projekti kulude laiem sotsialiseerimine. Sellest tulenevalt taotlesid projektide eestvedajad, Elering AS ja Baltic Connector Oy, projektidele Euroopa ühendamise rahastust (CEF) kaasfinantseerimist. Tulenevalt projektide prioriteetsusest, staatusest Euroopa Liidu ühishuviprojektide nimekirjas ja üle regiooni ulatuvatest kasudest, taotlesid projekti eestvedajad kaasfinantseerimist maksimaalse võimaliku 75% ulatuses. See on seni kõrgeim Euroopa ühendamise rahastu kaasfinantseerimise osakaal kõigi taotlenud projektide seas.

Investeering Balticconnector'i klasteri Eesti osasse ulatub kokku 192 miljoni euroni, millest EL katab 118 miljonit. Kuna suures ulatuses laekuvad Balticconnector'i ehituseks vajalikud vahendid EL-ilt, rahastab Eesti gaasitarbija Balticconnector'i klasteri ehitust ülekandeteenuse tariifi kaudu vaid 74 miljoni ulatuses.

Eleringi hallatava gaasivõrgu sihttulude kasv tulenebki eelkõige Balticconnector'i klasteri objektide lisandumisest reguleeritud varade hulka. See toob kulusid 4,1 miljoni euro ulatuses. 2020. aasta muutuvkuludeks on kavandatud 2,3 miljonit, tegevuskuludeks 9,1 miljonit, kulumiks 6,2 miljonit, ärikasumiks 5,7 miljonit eurot. Ülekandeteenuse mahuks on arvestatud eelneva kolme aasta keskmise mahu põhjal 5304 gigavatt-tundi.

Kui ka Balticconnector'i lisandumise tulemusena kallineb gaasi tariif tüüpilise gaasi kütteks kasutava eramaja jaoks ligikaudu kolm protsenti siis see on tühine lisakulu võrreldes sellega, et gaasi hind on tänu gaasituru ja infrastruktuuri arendamisele pea poole võrra madalam võrreldes turu konkurentsile avamise eelneva ajaga.

Balticconnector'i klasteri Eesti osa koosneb järgnevatest objektidest:

- Eesti-Soome merealune torustik;
- Kiili-Paldiski torustik;
- Paldiski kompressor- ja gaasimõõdujaam;
- Kiili gaasi rõhualandusjaam;
- Puiatu kompressorjaam;
- Karksi gaasimõõdujaam;
- Lilli liinikraanisõlm.

Kiili-Paldiski torustiku ehitusel on 2019. aasta mai keskpaiga seisuga tehtud 91 protsenti keevitustöödest, 88 protsenti isoleerimistöödest ja 32 kilomeetrit torust on paigaldatud kaevikusse. Kiili gaasi rõhureguleerjaamas on käsil vundamentide valamine.

Puiatu ja Paldiski kompressorjaamades on ehitusplatside ettevalmistustööd lõpetatud ning alustatud kompressorjaama siseste teenindusteede ning vundamentide ehitamist. Tööprojektide koostamine on lõpusirgel. Rekonstrueeritava Karksi gaasimõõtejaama ja liinikraanisõlme surveproov on edukalt läbitud.

Balticconnectori meretoru osas on lõpetatud merepõhja ettevalmistused kogu trassi ulatuses. Paldiskis on alustatud ettevalmistustega toru tõmbamiseks maale. Lähiajal algab toru paigaldamine merre.

Olemasoleva gaasivõrgu hooldus ja arendamine

Olemasoleva gaasivõrgu töökindluse tagamisel on seoses Balticconnector'i projektiga prioriteediks Vireši-Tallinna torustiku viimine piisavale töörõhule, mis tagab täiemahulise ülekandevõimsuse Eesti ja Soome vahel.

Diagnostika tulemusel leitud defektide alusel on välja valitud remondimeetodid ja mahud, et 2019 aasta lõpuks vastaks Vireši-Tallinna torustik piisaval töörõhul töötamiseks. Et seda tagada, on remondikavasse sisse toodud nii üksikute torude välja vahetamised uutele, väiksemate defektide korral komposiitmuhvide paigaldamine korrodeerunud kohtadele koos toru täieliku üle isoleerimisega ja mittevastavate keevisliidete tugevdamine peale keevitatava terasest remondimuhviga ning samuti terve toru inspekteerimine koos üle isoleerimisega.

Piisava tööõhu saavutamiseks tuleb 2019. aasta lõpuks Vireši-Tallinn torustikul teostada minimaalselt järgmised tegevused:

- Torude väljavahetamine, mis sisaldab toruvahetuse töid koos kõikide materjalide ja teenustega ning väljalastavat gaasi;
- Maantee all toru väljavahetamine;
- TDW komposiitmuhvide paigaldamine koos toru üleisoleerimisega;
- Terasest keevismuhvide paigaldamised keevisliidetele koos toru üleisoleerimisega.

Kokku renoveeritakse 2019. aastal 1272 meetrit torustikku 99 erineval töökohal alates Eesti-Läti piirist kuni Kiili kraanisõlmeni. Nii TDW kui terasest muhve on võimalik paigalda töötaval torustikul 18-20 bar vähendatud tööõhul, mis tagab suveperioodil võrgu normaalse toimimise.

Gaasi kadude vähendamiseks on mõõtesüsteemide arendamisel seni rakendatud järgmisi meetmeid:

- Piirjaamades mõõtekompleksi uuendamine;
- Vananenud arvestite väljavahetamine;
- Gaasiarvesti mõõtevea korrigeerimise funktsiooni realiseerimine leppekogusemõõturites;
- Tegevused gaasiarvesti mõõtepiirkonna ja tarbimise hulga vastavuse saavutamiseks;

- Hooldus- ja remonttöödel tekkiva gaasikao arvutusmetoodika täpsustamine;
- Gaasijaotusjaamade mõõteliinide regulaatorite tööparameetrite seadistamine võimalikult laialdasele vahemikule, et välistada väikeste gaasivoogude liikumist läbi reservis oleva mõõteliini.

Loetletud meetmetest oli 2018. aasta lõpuks realiseeritud järgmised tegevused:

- Kõigi töös olevate gaasiarvestite (vanemad kui 8 aastat) väljavahetamine;
- Kõigis vahetatud mõõtesüsteemides arvesti mõõtevea korrigeerimise funktsiooni töösse viimine;
- Gaasiarvesti mõõtepiirkonna ja senise tarbimiskoguse vastavuse arvestamine;
- Hooldus- ja remonttöödel tekkiva gaasikao arvutusmetoodika täpsustamine;
- Gaasijaamade tööparameetrite seadistamine – reeglina tähendab kogu jaama seadete muutmist, Scada signaalide muutmist, häiringute/alarmide piiride muutmist;

2019. aasta lõpuks saab renoveeritud Karksi gaasimõõtejaam, mis tähendab, et uuendatud on piirijaamade mõõtekompleksid.

Kraanisõlmedest on kavas ehitada Sudiste liinikraanisõlm olemasoleva Karksi harukraanisõlme kinnistule 3,8 km kaugusele Karksi gaasimõõtejaamast. Uus kraanisõlm on vajalik seoses Karksi gaasimõõtejaama rekonstrueerimisega automaatjaamaks – liinikraanisõlm peab sulgema automaatselt gaasivoo Eesti gaasivõrku kui gaaskromatograaf sulgeb Karksi gaasimõõdujaama ebakvaliteetse gaasi sisenemisel Eestisse, see töötab osana Balticconnector'i süsteemist. Täiendavalt ehitatav kraanisõlm tagab torustiku parema seksioneerimise ja väiksemad väljalastavad gaasikulud torustiku remonttöödel või võimalike avariide korral.

Õisu liinikraanisõlme (ehitavale Sudiste liinikraanisõlmele järgnev liinikraanisõlm Vireši-Tallinn torustikul) nähakse ette *bypass*-kraanide välja vahetamine. Selle põhjuseks on kraanide amortiseerumine ja mittesobivus kaugjuhtimisautomaatika paigaldamiseks.

Järgnevatel aastatel teostatavad investeeringud kraanisõlmedesse on seotud järgnevate prioriteetidega:

- Vireši-Tallinna torustiku töökindlus;
- diagnostikate läbiviimise tagamine torustikel;
- kraanide kaugjuhtimise tõhustamine.

Katoodkaitse osas jätkatakse 2017. aasta lõpus alustatud programmiga välja vahetada katoodkaitse jaamad kaugjuhitavate vastu. 2019. aasta kava kohaselt asendatakse 10 jaama. Katoodjaamade üleviimisel kaughaldusele vähenevad kulud kontrollkäikudele ja hooldustöödele, paraneb toru kaitsmine korrosiooni vastu, mis omakorda vähendab võimalike kulutusi toru remonttöödele tulevikus. Katoodjaamade kaugjuhitavaks ehitamise programmi raames on 70 katoodjaama uuendamine jaotatud aastatele 2019-2023.

Gaasijaotusjaamade rekonstrueerimiste töodel on eelarvesse sisse toodud seadmete vahetused, mille ressursid on lõppenud ja mille edasine kasutamine võib põhjustada häiringuid jaama töös. Osades jaamades toimus täielik renoveerimine, osades vahetatakse välja liine, kiirsulgekraane, küttesüsteeme, elektrisüsteeme ja reservtoitegeneraatoreid.

Gaasivõrgus on kavas suurendada reservseadmete mahtu. See on tingitud riskihinnangute suurenemisest, mis tulenevad Balticconnector'i töösse viimisel täiendavate ja olemasolevate seadmete võimalikest rikest. Praegu puudub võimalike riskidega arvestav avariivaru DN500 seadmete

asendamiseks avariolukorras. Balticconnector'i käivitamisel lisandub suur kogus nimetatud läbimõõduga seadmeid kompressorjaamades, gaasimõõtejaamades ning ka merealuse torustiku ühendustel.

Regionaalse gaasituru arendamine

2016. aasta 11. mail lepiti regionaalses gaasituru koordinatsioonigrupis RGMCG (Regional Gas Market Coordination Group – Balti regiooni gaasivaldkonna ministeeriumeid, regulaatoreid ja infrastruktuuri haldureid ühendav töögrupp) kokku Balti-Soome regionaalse gaasituru ehk ühise sisend-väljund (entryexit) tsooni loomine aastaks 2020. Kokkuleppe deklaratsioon allkirjastati kolme Balti riigi gaasivaldkonna eest vastutava ministri poolt 9. detsembril 2016.

Moodustati järgmised töörühmad:

- Gaasi ülekandeteenuse hinnastamise ja süsteemihaldurite vahelise kompensatsioonimehhanismi rakendamine regioonis (eestvedajaks regulaatorid);
- Ühise virtuaalse kauplemisskeskuse (VTH - virtual trading hub) ja regionaalse gaasibörsi loomine (eestvedajaks süsteemihaldurid);
- Turukorraldus (eestvedajaks süsteemihaldurid) – hõlmab süsteemi operatiivjuhtimist, bilansihaldust jmt;
- Infrastruktuuri (LNG terminalid ja hoidla) hinnastamine ja kulude sotsialiseerimine (eestvedajaks regulaatorid).

2017. aasta lõpuks valmisid regulaatorite töögrupis suunised Balti regiooni ühise sisend-väljund tsooni jaoks ühtse ülekandeteenuse hinnastamise meetoodika loomiseks. Suunised näevad ette kahe-etapilise lähenemise regionaalse tariifimeetoodika osas. Esimeses ehk ülemineku etapis alates aastast 2020 nähakse ette Eesti, Läti ja Soome ühist tariifi-mudelit koos süsteemihaldurite vahelise kompensatsioonimehhanismiga, teises etapis alates aastast 2022 nähakse ette ühist mudelit, mis hõlmab lisaks ka Leedut.

Süsteemihaldurite poolt veetava koondtöörühma poolt valmisid 2017. aasta sügiseks ühised kontseptsioonilised ettepanekud regionaalse virtuaalse kauplemisskeskuse ja koordineeritud bilansipiirkonna mudeli osas

2018. aastal koostati ühised võrgureeglid, milles sisalduvad virtuaalse kauplemisskeskuse ligipääsureeglid ja võrgule ligipääsu reeglid. Eraldi töövoona koostatakse ühised bilansireeglid, mis saavad aluseks regiooni süsteemi planeerimise, juhtimise ja bilansihalduse osas. Kui ühise virtuaalse kauplemisskeskuse loomisel saab oluline roll olema regionaalsel gaasibörsil kui kesksel kauplemissplatvormil, siis süsteemi koordineeritud bilansihalduse teostamine saab vähemalt esimeses faasis toimuma süsteemihaldurite koostööna läbi ühise IT platvormi.

Eesti gaasituru arengu ajalukku jäi kahe olulise verstepostiga 2017. aasta. Esiteks võeti vastu olulised maagaasiseaduse muudatused, et parendada avatud turu toimimist ja ühtlustada reegleid Euroopa gaasiturgudega. Teiseks alustas Eestis esmakordselt teenuste pakkumist gaasibörs ning tekkis läbipaistev gaasi hulgituru hinnareferents.

Maagaasiseaduse olulisemad muudatused olid:

- bilansiperioodi mõiste muutmine harmoniseerides selle ülejäänud Euroopas kasutusel olevabilansipäevaga (7-st 7-ni);
- bilansiarvestuses üleminek mahupõhiselt (m³) energiapõhisele (kWh) arvestusele;
- biometaani ja päritolutunnistuse mõiste ja regulatsiooni lisandumine;

- Gaasituru toimimise võrgueeskirja sätestamine andmevahetuse täpsemaks reguleerimiseks;
- Seati võrguettevõtjale kohustus üle 750 m³ aastatarbimisega mõõtepunktid varustada mõõtesüsteemiga, mis arvestab gaasi temperatuuri ning võimaldab mõõteandmete kauglugemise funktsiooni;
- kaitstud tarbija gaasivarustuse tagamiseks gaasivaru hoidmise reguleerimine kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 994/2010.

Seadusemuudatusest tulenevalt rakendus augustis Gaasituru toimimise võrgueeskiri, mis mh reguleerib gaasituru andmevahetust ja mõõteandmete edastamise kohustust Eleringi poolt 2016. aasta lõpuks valminud gaasi andmelattu

Gaasibörs käivitus Eestis 2017. aasta juulis. Tänu kaudsele võimsuse jaotamise meetodile saab Balti riikide vahel maagaasiga kaubelda sõltumata sellest, millises riigis gaasi müüja või ostja asub. Kõiki Balti riike hõlmavat gaasiturgu haldab seni üksnes Leedus tegutsenud UAB GET Baltic, mis võitis Balti riikide gaasi süsteemihaldurite korraldatud konkursi. Gaasibörs avaldab igale piirkonnale eraldi (kui tehinguid tehti) ja Baltikumi ühise keskmise börsihinna, mis on läbipaistev hinnareferents kõigile turul tegutsejatele. Alates 3. oktoobrist 2017 pakub GET Baltic gaasibörs Eesti pakkumispirkonnas ka eelmise-päeva toodet võimaldades bilansihalduritel oma eabilanssi täiendavalt korrigeerida. Kaudse jaotamise (implicit) rakendamisega seoses viidi muudatused sisse ka Elering'i metoodikasse „Gaasi ülekandevõimsuste jaotamine ja piiriülesele taristule juurdepääs Eestis“.

2018. aasta oktoobris sõlmisid Soome, Eesti ja Läti gaasi ülekandevõrkude haldajad Gasum, Balticconnector OY, Elering ja Conexus Baltic Grid ühiste kavatsuste protokollilt ühtse gaasituru korralduse rakendamiseks kolmes riigis alates 2020. aasta algusest. Kui seni kehtivad gaasi impordi, transiidi ja tariifide osas riikides erinevad reeglid, siis alates 2020. aastast reeglid ühtlustatakse.

Reeglite ühtlustamisega seoses esitas Elering 15. mail 2019 konkurentsiametile taotluse ülekandeteenuse tariifide muutmiseks. Elering taotleb Soomet, Eestit ja Lätit hõlmava regionaalse gaasituru sisendtasu aastase toote lähtehinnaks 142,77 eurot megavatt-tunni kohta päevas. Sellest arvutatakse kordajate abil teiste toodete hinnad, mida kutsutakse baashindadeks. Aastase toote kordaja on üks; kvartaalse toote kordaja 1,1; Kuise toote kordaja on 1,25; päevase toote kordaja 1,5 ja päevasise toote kordaja 1,7.

Regionaalsed sisendtasud rakenduvad vastavalt Eesti ja Läti regulaatorite koordineeritud arvamusele regionaalsete gaasi sisendpunktide osas Eesti gaasisüsteemis Värska, Narva ja Izborski punktidele.

Tulenevalt ülekandevõimsuse piisavusest ning turuosaliste protsesside lihtsustamiseks ei plaani Elering (sarnaselt Läti süsteemihaldurile) pakkuda kodumaises väljundpunktis broneerimiseks pikaajalisi võimsustooteid. Sellest tulenevalt taotleb Elering kodumaises väljundpunktis ainult päevast ja päevasisest väljundhinda.

Praegu maksab gaasitarbija võrguteenuse arve kaudu kinni kõik gaasi ülekandevõrgu haldamiseks ja arendamiseks tehtavad kulutused. Ühtse turukorralduse rakendamisel hakkavad ülekandevõrgu kulude katmisel lisaks tarbijatele osalema ka gaasi importijad, kes hakkavad gaasi sisenemisel piirkonda maksma nõndanimetatud sisendtarifi (Entry tariff). Gaasi lõpptarbijad osalevad ülekandesüsteemi kulude katmisel väljundtarifi (Exit tariff) kaudu. Sisendtariff saab plaani järgi kogu piirkonnas olema sama suur, väljundtariff võib riigiti siiski erineda tulenevalt riikide gaasisüsteemide erinevatest kuludest. Siseriikliku väljundpunkti päevase ja päevasise toote hind on taotluse järgi 3,64 eurot megavatt-tunni kohta. Tariifipiirkonnana on vaadeldud Eesti gaasisüsteemi. See tähendab, et ülekandetasud on arvutatud kõigile Eesti sisend-väljund punktidele.

Vastavalt Eesti ja Läti regulaatorite koordineeritud arvamusele regionaalsete gaasi sisendtasude osas vaatleb Elering Eesti, Soome ja Läti gaasisüsteeme ühe süsteemina. Elering ei prognoosi Eesti, Soome ja Läti regioonis süsteemidevahelist võrgukasutust. Sellele vaatamata on põhjendatud süsteemidevaheliste sisend- ja väljundhindade kehtestamine, juhuks kui sellist võrgukasutust peaks ette tulema. Elering teeb ettepaneku kasutada süsteemidevaheliste sisendhindadena ja väljundhindadena siseriikliku võrgukasutuse sisendhindasid. See lihtsustab piiriüleste sisend-väljundpunktide tasuloogikat turuosaliste jaoks.

Võimsusega kaalutud kauguse põhise lähtehinnaametodiga arvatatud lähtehinnad, kui ülekandetasud Balticconnectoril ja Karksis puuduvad, on nii Värskas kui riigisiseses väljundpunktis 2,19 eurot megavatt-tunni kohta päevas.

Ühise turukorralduse eesmärk on suurendada gaasituru läbipaistvust ja konkurentsi gaasimüüjate vahel, kellel pole mitmes riigis tegutsemiseks vaja tunda ja järgida igas riigis kehtivaid erinevaid reegleid ja turukorraldust. Kui näiteks praegu tuleb gaasi transiidi korral sõlmida vastavad kokkulepped iga riigi süsteemihalduriga, kelle süsteemi transporditav gaas läbib, siis ühtse turukorralduse rakendamisel liigub gaas sama turupiirkonna sees üle riigipiiride ilma täiendavate kulude ja bürokraatiata. See tähendab, et turuosalistel on vaba ja võrdne ligipääs kolme riigi gaasiinfrastruktuurile. Näiteks saavad Eesti ja Soome turuosalistes täiendavate ülekandekuludeta kasutada Incukalnsi maagaasihoidlat Lätis, mis võimaldab gaasi hoiustamist soodsate turutingimuste korral ning kasutamist gaasi hinna tõustes. Viimane vähendab gaasi hinna suurt kõikumist.

Samuti muutub gaasi ülekandetasude struktuur. Praegu maksab gaasitarbija võrguteenuse arve kaudu kinni kõik gaasi ülekandevõrgu haldamiseks ja arendamiseks tehtavad kulutused. Ühtse turukorralduse rakendamisel hakkavad ülekandevõrgu kulude katmisel lisaks tarbijatele osalema ka gaasi importijad, kes hakkavad gaasi sisenemisel piirkonda maksma nõndanimetatud sisendtarifi (Entry tariff). Gaasi lõpptarbijad osalevad ülekandesüsteemi kulude katmisel väljundtarifi (Exit tariff) kaudu. Sisendtariff saab plaani järgi kogu piirkonnas olema sama suur, väljundtariff võib riigiti siiski erineda tulenevalt riikide gaasisüsteemide erinevatest kuludest.

Lõpliku leppe ühtse gaasituru käivitamiseks sõlmisid osapooled 2019. aasta veebruaris. Tegemist on esimese juhtumiga Euroopas, kus kolme riigi gaasiturud ühendatakse üheks turuks kokku riigipiiride üleselt. Sõlmitud kokkuleppega fikseeritakse ka süsteemihaldurite vaheline kompensatsioonimehhanism gaasi transiidiga seotud kulude ning sisendtarifiidena laekuvate tulude jaotamiseks.